

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра міжнародних відносин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Міжнародне право*
за спеціальністю *293 Міжнародне право*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник:

(підпис)

Волченко П. В., доцент

(прізвище, ініціалі) (повне ім'я, ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від 29 червня 2021 р. №17	
	Завідувач кафедри	 (підпис) Клочко А. М. (прізвище, ініціалі)

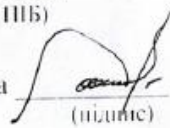
Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Зайара С. І.
(ІІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Роговенко О. В.
(ІІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

Клочко А. М.
(ІІБ)

Клцова Н. В.
(ІІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

( )
(ІІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.08 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра міжнародних відносин		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Міжнародне право» за спеціальністю 293 Міжнародне право		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 1-15 тиждень		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 44 годин	Практичні /семінарські – 30 годин	Лабораторні – 76 годин
10.	Мова навчання	Англійська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Волченко Наталія Василівна, доцент кафедри міжнародних відносин Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 110 г		
11.1	Контактна інформація	natavol4enko@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна “Теорія міжнародних відносин” дозволяє сформувати у здобувачів освіти за першим (бакалаврським) рівнем підготовки результати навчання з дисципліни, що забезпечать досягнення ними відповідних програмних результатів навчання після завершення освітньої програми. Зокрема, освітній компонент “Теорія міжнародних відносин” формує блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для формування системи знання з теорії та практики відносин між державами, міжнародними міжурядовими та неурядовими організаціями, транснаціональними корпораціями, субнаціональними територіальними одиницями та особами у сучасних умовах; поглиблює знання щодо необхідності врахування існуючих парадигм, принципів, норм, законів взаємодії різних суб'єктів в процесі розвитку міжнародних відносин задля практичного застосування набутих знань та прогнозування можливих наслідків розвитку міжнародних відносин		
13.	Мета освітнього компонента	Метою є набуття студентами ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань про зміст, специфіку та закономірності міжнародних відносин, класичні традиції та парадигми у їх вивченні, сучасні школи та тенденції, норми існування систем міжнародних відносин, цілі та інтереси учасників, місце та роль України в сучасних міжнародних відносинах		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на дисциплінах “Історія міжнародних відносин”, “Основи Римського права”. Освітній компонент є основою для таких курсів, як міжнародне публічне право, міжнародний захист прав людини		
15.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності ґрунтується на таких базових засадах, як відповідальність, сумлінність, чесність, порядність у виконанні своїх обов'язків, справедливість, повага тощо. Її норми існують у тісному зв'язку із нормами професійної етики. Політика		

		<p>академічної доброчесності направлена на недопущення проявів академічний плагіату, хибного співавторства, приписування результатів колективної діяльності, публікації вигаданих результатів досліджень, виконання на замовлення та продаж академічних текстів тощо. Моніторинг дотримання членами академічної спільноти університету академічної доброчесності покладається на Раду з академічної доброчесності.</p> <p>Норми, що формують політику академічної доброчесності закріплені у Кодексі академічної доброчесності, Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, Положенні про порядок перевірки академічних текстів на унікальність. Доступ до документів: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/</p> <p>Перевірка робіт будь-якого рівня на наявність проявів плагіату здійснюється за допомогою систем «Unicheck» та Strikeplagiarism.com. на основі внутрішньої бази університету і відкритих Інтернет-ресурсів.</p> <p>В освітньому середовищі університету формується “нульова” толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності, а також систематично здійснюється популяризація та інформування спільноти щодо окресленого вище питання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України “Про освіту”); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
16.	Посилання на курс у Moodle	Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3754

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента очікувано здатен...» студент буде	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК										Як оцінюється РНД?
	ПРН 8.	ПРН 9.	ПРН 10.	ПРН 11.	ПРН 20.	ПРН 21.	ПРН 22.	ПРН 23.	ПРН 25.	ПРН 26.	
Склади та узгоджува ти план власного дослідження і самостійно збери матеріали за визначеними джерелами	Використовуй різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин	Самостійно визначати ті обставини, у зв'язуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій	Передбачати широкі загальні носуспільні наслідки укладання міжнародного договору або вчинення іншої дії дипломатичного або міжнародного характеру, прийняття внутрішнього державних нормативно-правових актів тощо	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної і міжнародної правових систем	Демонструвати необхідні знання розуміння сутності міжнародного права; основи правових інститутів і норм фундаментальних галузей національного права; міжнародного публічного і міжнародного приватного права; європейського права і права Європейського Союзу	Пояснювати природу змістовних міжнародних правових явищ і процесів	Виявляти знання і розуміння цілей Сталого розвитку ООН, подолання бідності, пом'якшення наслідків зміни клімату, дотримання продовольчої безпеки	Застосовувати набуті знання й уміння з міжнародного відношення міжнародного права при вирішенні практичних завдань	Готувати проекти необхідних актів застосування міжнародного права відповідно до правового висновку, зробленого в різних правових ситуаціях		
ДРН 1. Розуміти особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені	X		X		X		X		X		Практичні роботи 1,2,3,4,5, модульний контроль, атестація, іспит

ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати особливості функціонування системи та регулювання міжнародних відносин, визначати їх вплив на формування сучасної системи міжнародних відносин, використовуючи знання іноземної мови	X				X			X		Практичні роботи 2, 6,7,8,9,10, модульний контроль, атестація, іспит
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням теоретичних парадигм, визначати вплив різноманітних факторів на хід розвитку міжнародних відносин, вміти оформляти відповідно до проаналізованих даних українською та іноземною мовами документацію			X	X		X	X		X	Практичні роботи 2,11,12,13 модульний контроль, атестація, іспит
ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з теорії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародного права			X	X		X	X		X	Практичні роботи 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13 модульний контроль, атестація, іспит

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Само стійна робота	
	Лк	П.з /семі н. з	Лаб. з.	
<p><i>Тема 1. Вступ до теорії міжнародних відносин</i></p> <p>Поняття міжнародних відносин. Сутність, цілі та принципи міжнародної політики. Взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики держави. Значення та відмінності категорій „міжнародні відносини”, „міжнародна політика” та „глобальна політика”. Основні особливості та фактори міжнародних відносин. Теорії міжнародної політики. Сучасні особливості міжнародної політики</p>	2	2		1,2,3,4,6,9,10,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,24,25,26,28,32
<p><i>Тема 2. Традиції та парадигми в теорії міжнародних відносин</i></p> <p>Міжнародні відносини в історії політичної думки. На шляху до глобальних МВ. Основи реалізму. Основи лібералізму. Ліберальна теорія та американський імперіалізм. Основи англійської школи. Англійська школа та Європейський Союз. Основи конструктивізму. Марксистське розуміння сутності міжнародних відносин. Критична теорія. Сучасні підходи в теорії міжнародних відносин</p>	6	6		1,2,3,4,5,6,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,26,32
<p><i>Тема 3. Система міжнародних відносин</i></p> <p>Основні поняття теорії систем. Особливості системного підходу в аналізі міжнародних відносин. Види, структури та закони функціонування міжнародних систем. Історичні етапи розвитку міжнародних систем. Теорії міжнародних систем (М. Каплан, С. Гофман, Р. Розенкранц). Особливості сучасних систем формування міжнародних відносин</p>	4			1,2,3,4,6,7,8,9,10,12,13,14,15,16,17,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32
<p><i>Тема 4. Середовище системи міжнародних відносин</i></p> <p>Особливості середовища міжнародних відносин. Соціальне середовище. Особливості сучасного етапу світової цивілізації. Несоціальне середовище. Роль геополітики в науці міжнародних відносин. Глобалізація міжнародного середовища. Сучасна</p>	4	2		1,2,3,4,6,7,8,9,10,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

наукова інтерпретація найважливіших рис міжнародних відносин: поліцентризм, складність, послідовність, глобалізм, економічний детермінізм, культурний плюралізм, інформаційна залежність. Дилема пріоритетів міжнародного середовища та її вирішення					
<p><i>Тема 5. Учасники міжнародних відносин</i></p> <p>Типи міжнародних суб'єктів та їх ієрархія. Сутність і роль держави як учасника міжнародних відносин. Недержавні суб'єкти міжнародних відносин. Виникнення та розвиток теорії транснаціоналізму. Найважливіші ознаки учасника міжнародних відносин. Типи учасників: особи, соціальні групи, держави, міжнародні організації. Особливості участі у міжнародних відносинах. Поняття та теорії політичної та фізичної особи. Поняття декадента та його наукові інтерпретації. Співвідношення понять “соціальна група” та “юридична особа”. Різновиди соціальних груп. Особливості функціональної діяльності держави у сфері міжнародних відносин. Різновиди сучасних держав. Класифікаційні підходи.</p>	4	2	5	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,25,26,27,29,30,31,32	
<p><i>Тема 6. Цілі, інструменти та стратегії учасників міжнародних відносин</i></p> <p>Зміст понять “цілі” та “засоби”. Стратегія учасників як єдність цілей і засобів. Сила та насильство з точки зору цілей та засобів учасників міжнародних відносин. Психологічний та операційний підходи до розуміння інтересів учасників міжнародних відносин. Типологія інтересів. Національні та загальнолюдські інтереси у міжнародних відносинах. Декларативні та реальні інтереси держав. Потреби та їх артикуляція в державній політиці. Сукупність інтересів та їх реалізація для цілей зовнішньої політики. Співвідношення інтересів і цілей. Типологія цілей. Особливості прийняття рішень учасниками міжнародних відносин. Основні засоби досягнення цілей на міжнародній арені, їх характеристики: переконання, переговори, загроза,</p>	2		5	1,2,3,4,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,24,26, 27,29,30,31,32	

сила					
<p><i>Тема 7. Національні інтереси: концепція, структура, політична роль</i></p> <p>Поняття національного інтересу. Методи забезпечення національних інтересів. Критерії та структура національних інтересів. Національні інтереси України. Глобалізація та національний інтерес. Громадські інтереси, інтереси нації та держави: зміст, структура, відносини. Національний інтерес. Безпека та виживання як основа національно-державних інтересів. Позиції Г. Моргентау та Р. Арона. Концептуальні схеми А. Вольферса, Т. Робінсона та ін. Типологія інтересів за різними критеріями: тип учасників, значимість, функціональний тип, часові межі. Інтерпретація інтересів</p>	4	2	5	1,2,3,4,6,7,9,10,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,27,29,30,31,32	
<p><i>Тема 8. Поняття влади у міжнародних відносинах</i></p> <p>Визначення влади. Межі влади. Види влади. Наддержава. Велика держава. Середня влада. Мала потужність. Мікро потужність. Військові можливості. Економічні можливості. Географічні можливості. Політичні можливості. Людські ресурси. Технологія зв'язку. Репутація. Державні системи. Внутрішня та зовнішня потужність</p>	2	2	5	1,2,3,4,6,7,9,10,12,13,14,15,16,17,19,20,24,25,26,27,29,30,31,32	
<p><i>Тема 9. Міжнародна безпека</i></p> <p>Поняття безпеки та основні теоретичні підходи до її вивчення. Основні загрози міжнародній безпеці. Нові глобальні загрози. Механізми підтримки міжнародної безпеки. Створення комплексної системи міжнародної безпеки як новий підхід до проблеми забезпечення миру та безпеки на планеті. Визначення ролі закону про міжнародну військову безпеку. Необхідність вирішення подвійної проблеми: забезпечити ефективне функціонування миротворчого механізму, яким уже володіє світове співтовариство, максимально використати потенціал, закладений у існуючі норми, та зміцнити існуючий міжнародний правопорядок. Розробка нових міжнародно-правових зобов'язань, принципів, норм. Міжнародно-правові засоби миру та запобігання війні</p>	2	2	5	1,2,3,4,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32	

<p><i>Тема 10. Правове регулювання міжнародних відносин</i></p> <p>Визначення міжнародного права. Зміст міжнародного права. Функціонування міжнародного права. Історичні форми та особливості регулюючої ролі міжнародного права. Основні принципи сучасного міжнародного права. Права людини та міжнародне гуманітарне право. Взаємодія прав і моралі в міжнародних відносинах. Політико-правові механізми реалізації міжнародних відносин. Специфіка взаємодії держав у рамках міжнародних організацій. Принципи міжнародного права. Співвідношення права і моралі в міжнародних відносинах. Дискусія щодо регулюючої ролі права у міжнародних відносинах. Значення моралі та релігії в сучасних міжнародних відносинах. Мораль та етика в міжнародному середовищі. Ідея загальної моралі в міжнародних відносинах</p>	2	2	5	1,2,3,4,6,7,9,10,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,24,25,26,27,29,30,31,32
<p><i>Тема 11. Міжнародні організації як механізм регулювання міжнародних відносин</i></p> <p>Роль міжнародних організацій у міжнародних відносинах. Міжнародні міжурядові економічні організації. Міжнародні неурядові економічні організації. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародних політичних відносин: міжурядові та неурядові. Роль глобальних економічних та соціальних організацій у глобальному політичному процесі. Політичні та багатофункціональні організації різних континентів планети. ООН. ОБСЄ. НАТО. ЄС. Рада Європи. Міжнародні економічні та фінансові організації</p>	2	2	5	1,2,3,4,5,6,7,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32
<p><i>Тема 12. Дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин</i></p> <p>Суть поняття "дипломатія". Форми та методи дипломатії. Функції дипломатії. Дипломатія як практика. Соціальна складова дипломатії. Дипломатія і державний центризм. Продуктивний аспект дипломатії</p>	2	2	5	1,2,3,4,6,7,9,10,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32
<p><i>Тема 13. Конфлікти в міжнародних відносинах</i></p> <p>Проблеми концепції міжнародного конфлікту. Види міжнародних конфліктів. Фази міжнародних конфліктів. Проблеми вирішення</p>	4	2	5	1,2,3,4,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,24,25,26,27,29,30,31,32

<p>військових конфліктів. Протистояння та співпраця на світовій арені. Міжнародний конфлікт як особлива форма зіткнення суспільних інтересів. Джерела походження, структура, функції, динаміка та механізми розвитку міжнародних конфліктів. Сучасна конфліктологія про природу та класифікація міжнародних та міждержавних конфліктів. Основні підходи до вивчення міжнародних конфліктів у політичній науці: класовий підхід, психологічний, соціо-біологічний напрямок, функціональний підхід, діалектичний. Шляхи виходу з міжнародних конфліктів: співвідношення сили та несилових засобів для подолання конфліктних ситуацій. Підходи до запобігання конфліктам. Особи, які займаються профілактикою насильства. Методи, що застосовуються превентивною дипломатією. Метод раннього попередження</p>				
<p><i>Тема 14. Міжнародне співробітництво</i> Поняття та види міжнародного співробітництва. Міжнародне співробітництво з позицій політичного реалізму та ліберальної парадигми. Процеси співпраці та інтеграції. Єврорегіони як специфічна форма міжнародної співпраці. Місце і роль міжнародної інтеграції та глобалізації в системі соціальних відносин, зміст та специфіка їх здійснення. Різноманітність міжнародних інтеграційних асоціацій. Основні інтеграційні групи. Інтеграційні процеси в умовах глобалізації. Форми міжнародної інтеграції. Регіональна інтеграція як поняття. Регіональна інтеграція як процес. Закономірності регіональної інтеграції. Наднаціональність. Регіональна інтеграція в дії</p>	2	2	5	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,27,29,30,31,32
<p><i>Тема 15. Міжнародний порядок на початку XXI століття</i> Поняття “міжнародний порядок”. Історичні типи міжнародного порядку. Повоєнний міжнародний порядок. Особливості сучасної міжнародної системи. Проблема нового світового порядку. Світова політична система: історія та еволюція. Стани міжнародного</p>	2	2	6	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,19,20,21,22,23,24,25,26,27,29,30,31,32

середовища: статичні, стабільні, трансформаційні, турбулентні. Ідеї циклічності у світовій політиці. Принципи: державний суверенітет, визнання держав, самовизначення народів, територіальна цілісність. Держава – це нація					
Всього	44	30		76	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розуміти особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені	- проведення лекційних (розповідь) та практичних (пояснення) занять з використанням мультимедіа, ілюстрацій, роботи із книгами (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), інструктажів, бесід	18	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - опрацювання книг із подальшим складанням тез, складанням конспекту, написанням реферату, систематизацією зведених оглядів, підготовкою зведеного конспекту	18
ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати особливості функціонування системи та регулювання міжнародних відносин, визначати їх вплив на формування сучасної системи міжнародних відносин, використовуючи знання іноземної мови	- проведення практичних занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з книгою (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм) з використання опорних конспектів лекцій.	18	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - самостійне опрацювання інструкцій до виконання певних практичних робіт та підготовки до їх захисту; опрацювання книг із подальшим складанням схем, таблиць, запис власних думок в процесі порівняння, записом висновків; - самостійна підготовка до тестування різної тематики за курсом.	20
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням теоретичних парадигм, визначати вплив різноманітних факторів на хід розвитку	- проведення практичних занять з метою ознайомлення студентів із такими методами, як аналітичний, синтезу, індукції, дедукції, компаративним методом, методом комплексного аналізу, соціологічних	19	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання	19

міжнародних відносин, вміти оформляти відповідно до проаналізованих даних українською та іноземною мовами документацію	досліджень та історичним методом з використання опорних конспектів лекцій.		практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	
ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з теорії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародного права	- практичні заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності) з використання опорних конспектів лекцій.	19	- додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	19
Всього годин		74		76

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Вступ до теорії міжнародних відносин	2 бали /2%	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Традиції та парадигми в теорії міжнародних відносин	6 балів /6%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Середовище системи міжнародних відносин	3 бали /3%	До 5 тижня
4.	Практична робота 4. Учасники міжнародних відносин	3 бали /3%	До 6 тижня
5.	Практична робота 5. Національні інтереси: концепція, структура, політична роль	2 бали /2%	До 7 тижня
6.	Модульний контроль (контрольна робота)	4 бали /4%	До 7 тижня
7.	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	До 7 тижня
8.	Практична робота 6. Поняття влади у міжнародних відносинах	2 бали /2%	До 8 тижня
9.	Практична робота 7. Міжнародна безпека	2 бали /2%	До 9 тижня
10.	Практична робота 8. Правове регулювання міжнародних відносин	2 бали /2%	До 10 тижня
11.	Практична робота 9. Міжнародні організації як механізм регулювання міжнародних відносин	2 бали /2%	До 11 тижня
12.	Практична робота 10. Дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин	2 бали /2%	До 12 тижня
13.	Практична робота 11. Конфлікти в міжнародних відносинах	2 бали /2%	До 13 тижня
14.	Практична робота 12. Міжнародне співробітництво	2 бали /2%	До 14 тижня
15.	Практична робота 13. Міжнародний порядок на початку XXI століття	2 бали /2%	До 15 тижня
16.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	4 бали /4%	До 15 тижня

17.	Індивідуальне завдання	15 балів /15%	До 15 тижня
18.	Іспит	30 балів /30%	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Весняний семестр				
Практична робота 1. Вступ до теорії міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Зазначена не вся інформація щодо сутності, цілей та принципів міжнародної політики; студент не може проаналізувати взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики держави та сформулювати основні риси та чинники міжнародних відносин	Подані вся інформація щодо сутності, цілей та принципів міжнародної політики; студент може проаналізувати взаємозв'язок внутрішньої та зовнішньої політики держави з зауваженнями та сформулювати окремі риси та чинники міжнародних відносин	Всі дані подані, відсутні критичні зауваження щодо основних характеристик, студент орієнтується у всьому матеріалі
Практична робота 2. Традиції та парадигми в теорії міжнародних відносин	<i>0-1,5 балів</i>	<i>1,5-3 бал</i>	<i>3-4,5 бали</i>	<i>4,5-6 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, не вдалося сформулювати цілісне розуміння різних теорій міжнародних відносин, студент не завжди може їх розрізняти. Студент не завжди може застосовувати теоретичні пояснення до реальних ситуацій	Завдання виконані з незначними помилками, студенту вдалося сформулювати цілісне розуміння різних теорій міжнародних відносин, студент завжди може їх розрізняти. Студент не завжди може застосовувати теоретичні пояснення до реальних ситуацій з	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

			достатньою аргументованістю	
Практична робота 3. Середовище системи міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>	<i>2-3 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент виконує завдання з аналізу основних складових середовища міжнародних відносин зі значними неточностями, не може пояснити їх вплив на процеси. Не завжди вірно розуміє поняття поліцентризму, складності, послідовності, глобалізму, економічного детермінізму, культурного плюралізму, інформаційної залежності.	Аналіз основних складових середовища міжнародних відносин виконаний з незначними недоліками, причинно-наслідковий зв'язок встановлено, студент орієнтується в теоретичному матеріалі із невеликими неточностями	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 4. Учасники міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>	<i>2-3 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент не може описати співвідношення сил на міжнародній арені в залежності від різних груп учасників, може проаналізувати значимість окремих учасників міжнародних відносин, не завжди може розподілити їх на категорії.	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає та розуміє яким є співвідношення сил на міжнародній арені в залежності від різних груп учасників, може проаналізувати значимість кожного із учасників міжнародних відносин, розподілити їх на категорії з незначними помилками	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 5. Національні інтереси: концепція, структура, політична роль	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або	Студент сформував певне уявлення про те, що становлять	Завдання виконані з незначними	Всі завдання практичної роботи

	виконана не вірно	психологічний та операційний підходи до розуміння інтересів учасників міжнародних відносин; не завжди може визначити типологію інтересів та цілей; не може проаналізувати співвідношення інтересів та цілей, зробити висновок про особливості прийняття рішень учасниками міжнародних відносин	помилками, студент сформував уявлення про те, що становлять психологічний та операційний підходи до розуміння інтересів учасників міжнародних відносин; може визначити типологію інтересів та цілей; може проаналізувати співвідношення інтересів та цілей, зробити висновок про особливості прийняття рішень учасниками міжнародних відносин з незначними недоліками	виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (письмова контрольна робота)	<i>0-1 бал</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 бали</i>
	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання
Атестація (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>14-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота 6. Поняття влади у міжнародних відносинах	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно.	Студент сформував певне уявлення про різницю між внутрішніми і зовнішніми проявами влади, проте, не може визначити всі фактори навколишнього	Завдання виконані з незначними помилками, студент сформував уявлення про різницю між внутрішніми і зовнішніми	Всі завдання практичної роботи виконано, студент орієнтується в теоретичному матеріалі

		середовища, що доводять факт розвитку влади, не точно визначає структуру влади	проявами влади, може визначити окремі фактори навколишнього середовища, що доводять факт розвитку влади, визначає структуру влади	
Практична робота 7. Міжнародна безпека	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно.	Студент сформував неповне уявлення з питань безпеки, не може визначити основні загрози, що стоять перед глобальним суспільством, та сформувати розуміння того, що може знадобитися для вирішення питань безпеки	Завдання виконані з незначними помилками, студент сформував повне уявлення з питань безпеки, може визначити основні загрози, що стоять перед глобальним суспільством, та сформувати розуміння того, що може знадобитися для вирішення питань безпеки	Всі завдання практичної роботи виконано, студент орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 8. Правове регулювання міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, не повністю складена схема класифікації галузей міжнародного права, у порівняльній таблиці джерел міжнародного права наявні значні прогалини	Завдання виконані з незначними помилками, студент склав схему класифікації галузей міжнародного права, у порівняльній таблиці джерел міжнародного права наявні незначні неточності	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 9. Міжнародні організації як механізм регулювання міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, у студента неповне розуміння різниці між різними типами міжнародних організацій	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в

			матеріалі, зокрема не може систематизувати характерні особливості урядових та неурядових міжнародних організацій	теоретичному матеріалі
Практична робота 10. Дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, визначено не всі міжнародні засоби реалізації офіційної дипломатії, функції визначаються із неточностями, студент не може пояснити відмінності між різними засобами дипломатичного впливу	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає всі міжнародні засоби реалізації офіційної дипломатії, функції дипломатії, студент може пояснити відмінності між різними засобами дипломатичного впливу	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 11. Конфлікти в міжнародних відносинах	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконані із недоліками. Студенту не вдалося сформулювати цілісне уявлення про поняття міжнародного конфлікту, його види, фази, проблеми вирішення	Робота виконана вірно, студент орієнтується в теоретичному матеріалі, проте наявні помилки у контексті визначення поняття міжнародного конфлікту, його видів, фаз; проблеми вирішення аргументуються не повністю	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 12. Міжнародне співробітництво	<i>0-0,5 балів</i>	<i>0,5-1 бал</i>	<i>1-1,5 балів</i>	<i>1,5-2 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується щодо концепцій та видів міжнародного співробітництва, не може проаналізувати	Робота виконана вірно, студент орієнтується щодо концепцій та видів міжнародного співробітництва, може частково проаналізувати	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в

		міжнародне співробітництво з позицій політичного реалізму та ліберальної парадигми, не вірно визначає місце та роль міжнародної інтеграції та глобалізації у системі суспільних відносин, зміст та специфіку їх реалізації	міжнародне співробітництво з позицій політичного реалізму та ліберальної парадигми, визначає місце та роль міжнародної інтеграції та глобалізації у системі суспільних відносин, зміст та специфіку їх реалізації з незначними недоліками	теоретичному матеріалі
Практична робота 13. Міжнародний порядок на початку XXI століття	<i>0-1 бал</i>	<i>1-2 бали</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 бали</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується в особливостях сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, не може сформулювати висновки про місце та роль України у міжнародних відносинах	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі щодо особливостей сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, може сформулювати часткові висновки про місце та роль України у міжнародних відносинах	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1,5 бали</i>	<i>1,5-3 бали</i>	<i>3-4,5 бали</i>	<i>4,5-6 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Індивідуальне завдання	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	У завданні відсутня відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації недостатній, використаний не	У завданні наявна відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації недостатній, використаний не	У завданні є відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної інформації достатній,	У завданні наявна відповідність між логікою, структурою роботи та темою, метою, планом та завданням, обсяг використаної

	використаної інформації незадовільній, не використаний методичний апарат, відсутні особисті підходи до виконання завдань.	весь методичний апарат, відсутні особисті підходи до виконання завдань. Відсутня глибина та розуміння проблеми, не проявляється здатність студента критично мислити. Не пояснені результати отриманих висновків.	використаний методичний апарат, проте відсутні особисті підходи до виконання завдань. Простежується глибина та розуміння проблеми, проявляється здатність студента критично мислити. Пояснені не всі результати отриманих висновків.	інформації значний, максимально використаний методичний апарат, наявні особисті підходи до виконання завдань. В роботі наявна глибина та розуміння проблеми, проявляється здатність студента критично мислити. Пояснені всі результати отриманих висновків.
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання не виконано	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано незначними зауваженнями	Студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1.1. Основні джерела

1. Burchill Sc. Theories of International Relations. The Third edition. New York, 2005. 321 p.
2. Griffiths M. International relations: the key concepts. New York, 2004. 416 p.
3. McGlinchey S. International relations. Bristol, 2017. 238 p.
4. McGlinchey S., Walters R., Scheinflug C. International Relations Theory. Bristol, 2017. 181 p.
5. Henri de Waele. Legal Dynamics of EU External Relations. Springer-Verlag GmbH Germany, 2017. 207 p.
6. Камінський А. Основи міжнародних відносин, Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 238 с.
7. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник, 3-є видання. Київ: ФАДА, ЛТД, 2008. 280 с.
8. Крушинський В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика / за ред. В. А. Манжолі. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.
9. Лісовський П. М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація. Київ, 2017. 156 с.
10. Мальський М. З., Мацяк М. М. Теорія міжнародних відносин. Київ: Знання, 2007. 461 с.
11. Основи теорії міжнародних відносин : навчальний посібник / Л. О. Дорош та ін. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 244 с.
12. Требін М. П. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика. Харків, 2016. 540 с.
13. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин. Львів: Новий Світ-2000, 2010. 360 с.
14. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підруч. Київ: Вища шк., 2004. 622 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

15. Волченко Н. В. “Теорія міжнародних відносин”. Конспект лекцій для вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293 “Міжнародне право”, освітній ступінь “бакалавр” англ. мовою (протокол №5 від 14.05.18).
16. Волченко Н. В. “Теорія міжнародних відносин”. Робочий зошит для вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293. “Міжнародне право”, освітній ступінь “бакалавр” англ. мовою (протокол №8 від 25.04.19)
17. Волченко Н. В. “Теорія міжнародних відносин”. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293. “Міжнародне право”, освітній ступінь “бакалавр” англ. мовою (протокол №4 від 6.04.20)

6.1.3. Інші джерела

18. Craig P. EU law: text, cases, and materials / P. Craig, G. Burca. 5-th ed. Oxford: Oxford University Press, 2011. 1162 p.
19. Асиметрія міжнародних відносин / за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. Київ: Вид. дім “Стилос”, 2005. 555 с.
20. Білорус О. Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу. *Економічний часопис – XXI*. 2010. № 7/8. С. 3 – 9.
21. Галушко В. П., Хуленбрук Гвідо Ван, Артиш В. А. та ін. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: ЗАТ “Нічлава”, 2009. 348 [4] с.
22. Міжнародні системи і глобальний розвиток : підручник / Кер. авт. колективу О. А. Коппель; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжолі. Київ: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. 606 с.
23. Муза Д. Е. Введение в глобалистику: учебное пособие. Донецк: ДонНТУ, 2010. 240 с.
24. Суліма Є. М. Глобалістика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. 544 с.
25. Уткин А. И. Глобализация: процесс и осмысление. Москва: Логос, 2001. 271 с.
26. Jones D. M, Smith M. L. R. ASEAN and East Asian International Relations: Regional Delusion. King’s Lynn, Norfolk, 2006.

6.2. Додаткові джерела

27. About UN in Ukraine URL: <http://www.un.org.ua/en/un-country-team-in-ukraine/introduction>
28. Difference Between International Relations and Foreign Policy / Difference Between URL: <http://www.differencebetween.net/miscellaneous/politics/difference-between-international-relations-and-foreign-policy/#ixzz4p90HsfG0>
29. Historical Approaches to International Relations. Education Options URL: <http://onlinelearningtips.com/2013/01/historical-approaches-to-international-relations/>
30. Представництво Європейського Союзу в Україні URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/euroclubs/euroclubs_uk.htm
31. Україна і Світова організація торгівлі URL: <http://wto.in.ua/index.php?get=14>

6.3. Програмне забезпечення

32. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Теорія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3754>